

Handläggare
Lind Anna
Persson Lars-Sture

Datum
2012-12-12

Diarienummer
KSN-2012-1016

Kommunstyrelsen

Utbildningsdepartementet: Karriärvägar m.m. i fråga om lärare i skolväsendet

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta

att avge yttrande enligt **bilaga 1**

Ärendet

Regeringskansliet, utbildningsdepartementet lämnar i promemorian Karriärvägar m.m. i skolväsendet förslag om karriärsteg för lärare samt åtgärder för hur antalet lektorer i skolan ska öka. Uppsala kommun har beretts tillfälle att inkomma med yttrande.

En sammanfattning av utredningen bifogas som **bilaga 2**.

Remissbehandling

Barn och ungdomsnämnden (BUN), utbildnings – och arbetsmarknadsnämnden (UAN) samt styrelsen för vård och bildning (SVB) har beretts tillfälle att inkomma med yttrande. BUN och UAN har avstått från att inkomma med yttrande. SVB är i stort positiva till utredningens förslag. Styrelsen betonar vikten av att skolhuvudmannen ges bestämmanderätt över antalet tjänster som ska inrättas och tjänsternas arbetsinnehåll. Styrelsen anför att det är positivt att statsmakten föreslås bidra med extra resurser till lärarlöner, dock utan att ange styrning då detta är huvudmannens ansvar.

Styrelsen har också påpekat att förslaget skulle kunna utvidgas till att även gälla motsvarande tjänster i förskola. Styrelsen har inte angivit några ekonomiska konsekvenser av ett eventuellt införande.

Styrelsens yttrande bifogas som **bilaga 3**.

Föredragning

I förslaget till yttrande tillstyrks förslagen. Dock markeras att införandet av karriärtjänster måste göras på ett sådant sätt att de i första hand kommer undervisning och studieresultat till godo, och att detta i sin tur kan förväntas leda till ökad attraktivitet för läraryrkena. Det framhålls vidare att statsbidraget, i sin föreslagna utformning, inte kommer att leda till att yrkesskicklighet uppmärksammas i lönesättningen. Kommunen lämnar förslag på en formulering som öppnar för en sådan möjlighet.

Ekonomiska konsekvenser

Styrelsens för vård och bildning har inte redovisat några ekonomiska konsekvenser varför de är svåra att uppskatta.

Kommunledningskontoret

Kenneth Holmstedt
stadsdirektör

Handläggare
Lind Anna
Persson Lars-Sture

Datum
2012-12-17

Diarienummer
KSN-2012-1016

Utbildningsdepartementet: Karriärvägar m.m. i fråga om lärare i skolväsendet
(ert dnr. U 2012/4904/S)

Uppsala kommunstyrelse avger följande yttrande.

Sammanfattning

Utredningen utgår ifrån att införandet av karriärsteg i skolan kommer att leda till att särskilt personer med fallenhet för att bli särskilt yrkesskickliga pedagoger kommer att i ökande utsträckning söka sig till läraryrket och att detta i sin tur leder till bättre undervisning och studieresultat för eleverna. Uppsala kommun betonar angelägenheten av att kopplingen mellan införande av karriärsteg och ett ökande antal yrkesskickliga pedagoger bekräftas. Uppsala kommun poängterar vikten av att statsbidraget inte begränsar den kommunala lönebildningen. Kommunen anser att satsningen även ska omfatta förskolan.

Förstelärare

Utredningen har visat på forskning som visar att elevresultaten är beroende av pedagogernas skicklighet. Uppsala kommun välkomnar förslaget om inrättande av förstelärare som ett nytt karriärsteg vars syfte är att öka attraktiviteten för yrkesskickliga pedagoger i skolan.

Kommunen betonar dock vikten av att det är skolhuvudman som avgör vilka lärare som uppfyller kvalifikationerna för de praktiska tjänsterna.

Lektorer

På samma sätt som gäller för förstelärare ser Uppsala kommun värde i att lektorstjänster finns. Som framgår av promemorian har Uppsala kommun redan 2007 beslutat om riktlinjer för bidrag till lektorer i gymnasieskolan. Att utredningen nu föreslår att lektorsbestämmelsen tas bort och ersätts av en ordning som bättre anpassas till systematiken med förstelärare har kommunen inga synpunkter på.

Statsbidrag

Utredningen pekar på att förslaget kommer att medföra ekonomiska konsekvenser för kommunerna eftersom karriärtjänsterna och lektoraten ska innebära höjd lön. Att skapa ett för ändamålet anpassat statsbidrag är en metod att tillföra medel. Kommunen välkomnar denna möjlighet i sig.

Kommunen konstaterar att det förhållande att statsbidraget i förslaget inte också omfattar karriärtjänster i förskolan, leder till att sådana inte kan inrättas på samma villkor som gäller i grund- och gymnasieskolan. Kommunen förordar ett statsbidrag som även gäller lektorat och förstelärare i förskolan, till främjande av inrättande av karriärtjänster även där.

Kommunen ifrågasätter relevansen i att fastställa nivåer såsom utredningen föreslår. Även förstelärare och lektorer bör kunna ha en löneutveckling och värderas individuellt efter prestation och resultat.

Kommunen ser en begränsning i möjligheten att utveckla och använda sambandet mellan lön, motivation och resultat med den av utredningen föreslagna formuleringen avseende nivån på statsbidraget på 85.000 för förstelärare respektive 170.000 kr per år för lektorerna. Förväntan kommer att vara att lönen höjs med ett visst belopp, oavsett yrkesskicklighet. Kommunen förordar med hänvisning till detta en formulering som beskriver kravet på yrkesskicklighet, måluppfyllnad och resultat framför begränsning avseende sysselsättningsgrad. Det är enligt kommunens uppfattning av central betydelse att sambandet mellan lön och resultat tydliggörs, även när det gäller finansieringsfrågan.

Kommunstyrelsen

Fredrik Ahlstedt
Kommunstyrelsens ordförande

Astrid Anker
sekreterare

Sammanfattning

En av de viktigaste faktorerna för elevernas studieresultat i skolan är lärarna. För att säkra en hög kvalitet på lärarna måste läraryrket göras mer attraktivt, så att eleverna får en förbättrad undervisning och därmed ökade förutsättningar att nå de nationella målen och goda resultat. Lärares kompetens och potential måste på ett bättre sätt än i dag tas till vara och utvecklas.

I promemorian analyseras först vilka kvalifikationer en lärare bör ha för att komma i fråga dels som lektor, dels för ett nytt karriärsteg; förstelärare. Vidare övervägs om dessa kvalifikationskrav bör regleras i skollagen och om det bör vara Skolverket eller huvudmännen som avgör vilka lärare som uppfyller kvalifikationskraven. Det görs bedömningen att för att en karriärstegsreform ska vara meningsfull bör karriärstegen i praktiken kopplas till en löneförhöjning. Att en lärare utses till förstelärare eller lektor får i så fall ekonomiska konsekvenser för lärarens arbetsgivare. Det bedöms därför inte som lämpligt att de villkor som en lärare bör uppfylla för att utses till förstelärare eller lektor regleras i skollagen och att en prövning av om en lärare uppfyller dessa krav görs av Skolverket utan att hänsyn tas till huvudmännens budgetförutsättningar. En huvudman bör i stället själv få avgöra hur många förstelärare och lektorer det egna budgetutrymmet räcker till.

Mot denna bakgrund föreslås i promemorian att det ska införas en statsbidragsförordning som ger en huvudman rätt att söka statsbidrag om denne i sin undervisning använder sig av sådana lärare som uppfyller vissa i statsbidragsförordningen reglerade villkor och vars arbetsuppgifter i allt väsentligt består av undervisning och uppgifter som hör till undervisningen (förstelärare eller lektorer). Statsbidraget föreslås administreras av Skolverket. Det står naturligtvis en huvudman fritt att utse fler förstelärare eller lektorer än vad statsbidraget räcker till. Det står även en huvudman fritt att, utan att ansöka om statsbidrag, utforma sin organisation med karriärsteg för lärare på ett sätt som avviker från de villkor som kommer att uppställas i statsbidragsförordningen.

För att ändå i lag markera betydelsen av att lärare ges möjlighet att göra karriär utan att lämna undervisningen föreslås att det ska införas ett s.k. målsättningsstadgande i skollagen om att skolhuvudmännen ska sträva efter att inrätta karriärsteg för särskilt yrkeskickliga lärare. Det föreslås vidare att det ska införas en s.k. upplysningsbestämmelse i skollagen om möjligheten för huvudmän att söka statsbidrag för karriärstegen förstelärare och lektor. En konsekvens av förslagen är att den lagreglering som i dag finns avseende lektorer föreslås upphävas.

Syftet med förslagen är att det ska skapas så goda förutsättningar som möjligt för de bästa lärarna att göra karriär samtidigt som de även fortsättningsvis i allt väsentligt ska ägna sig åt undervisning och uppgifter som är en förutsättning för att bedriva en undervisning av god kvalitet.

I syfte att öka antalet lektorer i skolan föreslås en särskild satsning för personer med examen på forskarnivå som har varit verksamma som lärare på ett universitet eller en högskola eller i skolväsendet. Förslaget innebär bl.a. en satsning på en särskild kompletterande pedagogisk utbildning som leder till ämneslärarexamen.

Handläggare
Håkan SandbergDatum
2012-11-15Diarienummer
SVB-2012-2023KSN-2012-1016
13 6

Kommunstyrelsen

Yttrande över Utbildningsdepartementets utredning Karriärvägar m.m. i fråga om lärare i skolväsendet, KSN-2012-1016

Styrelsen för vård och bildning ser utredningens förslag som positivt både vad gäller lärarnas möjlighet till karriärutveckling och elevernas möjlighet till högre studieresultat. Utredaren föreslår att karriärvägarna förstelärare och lektor ska finnas inom grund- och gymnasieskolan men inte inom förskolan. Styrelsen anser att tjänsterna skall kunna inrättas även inom förskolan då det främjar en ökad satsning på denna skolform och ger en bättre koppling mellan forskning och samtliga skolformer.

Att kunskapen verkligen sprids och leder till förbättrade elevresultat kunde betonas ännu mera i syftet med karriärtjänsterna. Det är viktigt att de tjänster som utredningen föreslår kommer huvudmannens organisation, i sin helhet, till godo och inte bara den aktuella skolan. Det är också av vikt att huvudmannen ges bestämmanderätt över såväl antalet tjänster som förstelärare och lektorer som tjänsternas arbetsinnehåll. Tjänsterna bör vara tillsvidareanställningar. Frågan om resurseffektivitet och "rätt utbildning för rätt nivå" måste dock präglade det fortsatta arbetet.

Undervisning och där till hörande uppgifter ska vara den huvudsakliga uppgiften för förstelärare respektive lektor. Samtliga lektorer måste ges goda förutsättningar att i tjänsten bibehålla tillfredsställande kontakter med forskningsfronterna inom det aktuella ämnet.

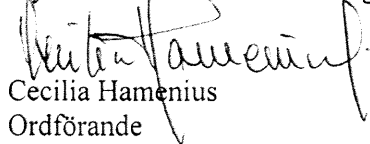
Bedömningen av vilka som uppfyller kraven för att bli förstelärare eller lektor ska göras lokalt av respektive huvudman och där är rektors roll viktig. Bedömningen måste kvalitetssäkras. Godtyckliga bedömningar kan undvikas genom att använda bedömningsmetoder med objektiva mätbara variabler.

Utöver de kriterier som framgår av utredningens förslag bör det i bedömningen även tas hänsyn till medarbetarens ledarförmåga och kapacitet för ett uppdrag som innebär kunskapsspridning. Det krävs att medarbetaren har mycket goda kunskaper i ämnet och i ämnets didaktik, visar på mycket goda resultat för elevgrupper över tid samt verkar som lärarutbildare för lärarstudenter och är mentor för nytexaminerade lärare.

Personer med examen på forskarnivå som varit verksamma som lärare på ett universitet eller en högskola ska som utredaren föreslår, ges möjlighet att enkelt kunna komplettera sin tidigare utbildning och få en ämneslärarutbildning. Det bör, enligt styrelsens uppfattning, i denna utbildning även ingå att genomföra en anpassad verksamhetsförlagd utbildning.

Det är positivt att statsmakten föreslås bidra med extra resurser till lärarlöner, dock utan att ange styrning då detta är huvudmannens ansvar.

Styrelsen för vård och bildning

Cecilia Hamenius
Ordförande